

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU37

Ändrade regler om säkerställda obligationer

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om utgivning av säkerställda obligationer och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Genom ändringarna anpassas svensk rätt till EU:s direktiv om utgivning av säkerställda obligationer. Det övergripande syftet med direktivet är att främja utvecklingen av marknaden för säkerställda obligationer inom EU. De harmoniserade reglerna ska också säkerställa att obligationerna uppfyller vissa kvalitetskrav för att investeringar i dem ska få fortsätta behandlas förmånligt i kapitaltäckningsregelverket för banker. Förslagen innebär i huvudsak följande:

- Tillgångskategorier och belåningsgrader i säkerhetsmassan harmoniseras med EU:s kapitaltäckningsregelverk för banker.
- Förlängning av en säkerställd obligationslöptid regleras i lag.
- Ett nytt krav på likviditetsbuffert i säkerhetsmassan införs.
- Ett nytt krav på information till investerare införs.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 8 juli 2022 med vissa ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Utskottet anser att riskdagen bör avslå yrkandena i följdmotionen.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:76 Ändrade regler om säkerställda obligationer.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Inledning	5
Regeringens lagförslag	5
Belåningsgrad, övervärde och löptidsförlängning	12
Reservation	15
Belåningsgrad, övervärde och löptidsförlängning, punkt 2 (V).....	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Propositionen	16
Följdmotionen	16
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer,

2. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:76 punkterna 1 och 2.

2. Belåningsgrad, övervärde och löptidsförlängning

Riksdagen avslår motion

2021/22:4354 av Ulla Andersson m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Reservation (V)

Stockholm den 19 maj 2022

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Janine Alm Ericson (MP), Boriana Åberg (M) och Mubarik Mohamed Abdirahman (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:76 Ändrade regler om säkerställda obligationer. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlar utskottet yrkanden i följdmotionen som innehåller förslag om tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslagen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om ändringar i lagen om utgivning av säkerställda obligationer och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Genom ändringarna anpassas svensk rätt till EU:s direktiv om utgivning av säkerställda obligationer.

Bakgrund

Säkerställda obligationer är obligationer som ges ut av banker och andra kreditinstitut (emittentinstitut), där fordringarna som investerarna (obligationsinnehavarna) kan göra gällande mot emittentinstitutet på grund av obligationsinnehavets säkerhet i form av vissa tillgångar. Dessa tillgångar är avskilda från emittentinstitutets övriga tillgångar och skulder men tas upp på institutets balansräkning och utgör de säkerställda obligationernas s.k. säkerhetsmassa. Obligationsinnehavarna har särskild förmånsrätt för sina fordringar i säkerhetsmassan. Säkerställda obligationer är en viktig finansieringskälla för många kreditinstitut och underlättar finansiering av framför allt hypotekslån i form av bostadskrediter och offentliga lån.

I november 2019 antog Europeiska unionen (EU) ett nytt regelverk om utgivning av säkerställda obligationer. Det nya regelverket utgör en del av ett paket som Europeiska kommissionen har tagit fram för att fördjupa den s.k. kapitalmarknadsunionen. Regelverket består av dels Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 av den 27 november 2019 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU (direktivet), dels Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2160 av den 27 november 2019 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen).

Direktivet ska genomföras i nationell rätt senast den 8 juli 2022 och fr.o.m. samma dag ska förordningen tillämpas i medlemsstaterna.

Bestämmelser om utgivning av säkerställda obligationer finns i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. Allmänna bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot kreditinstitut finns i rörelselagstiftningen, framför allt 13 och 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Propositionen

Utgångspunkten för regeringens genomförande av direktivet är att de lagändringar som krävs för ett genomförande i svensk rätt och för att anpassa svensk rätt till ändringarna i tillsynsförordningen i huvudsak ska tas in i lagen om utgivning av säkerställda obligationer. Genomförandet bör vidare värna den svenska marknadens funktionssätt.

Förutsättningar för tillstånd m.m.

Tillståndsplikt

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på tillståndsplikt för utgivning av säkerställda obligationer.

Benämningar

Benämningen svensk säkerställd obligation ska enligt förslaget endast få användas som beteckning för en sådan skuldförbindelse som uppfyller kraven i lagen om utgivning av säkerställda obligationer. En sådan skuldförbindelse ska enligt förslaget även få benämnas europeisk säkerställd obligation, europeisk säkerställd obligation (premium) eller motsvarande utländska officiella beteckningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Tillåtna tillgångar i säkerhetsmassan

Allmänna överväganden

Tillåtna tillgångar i säkerhetsmassan ska enligt förslaget inte få utgöras av andra tillgångar än sådana som kvalificerar för lättnader av kraven i EU:s tillsynsförordning för köpare av säkerställda obligationer. Av dessa tillgångar föreslås följande vara tillåtna enligt svensk rätt:

1. krediter som lämnats mot säkerhet i bostadsfastigheter eller i kommersiella fastigheter (hypotekskrediter) under förutsättning att dessa lever upp till vissa ytterligare villkor,
2. offentliga fordringar enligt artikel 129.1 a och b i tillsynsförordningen, och
3. fordringar mot svenska kreditinstitut och kreditinstitut inom EES (fordringar mot kreditinstitut).

Särskilt om hypotekskrediter

Hypotekskrediter som har lämnats mot säkerhet i kommersiella fastigheter föreslås få utgöra högst 10 procent av säkerhetsmassan. Det ska dock inte gälla för hypotekskrediter som har lämnats mot säkerhet i kommersiella fastigheter som huvudsakligen används för jordbruks- eller skogsbruksändamål.

Möjligheten enligt direktivet att säkra hypotekskrediter med egendom belägen utanför EES bör inte utnyttjas.

Särskilt om offentliga fordringar

Det befintliga bemyndigandet om rätt att meddela föreskrifter om motparter till offentliga krediter ska enligt förslaget upphävas.

Särskilt om fordringar mot kreditinstitut och derivatavtal

Fordringar mot kreditinstitut ska enligt förslaget få utgöras av

1. fordringar som grundas på derivatavtal som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen,
2. fordringar som grundas på derivatavtal som endast uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 3 i tillsynsförordningen, om Finansinspektionen godkänner det i enlighet med artikel 129.1a c andra meningen i samma förordning,
3. andra fordringar som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen och som är tillgångar på nivå 1 eller 2A enligt artikel 3 i likviditetstäckningsförordningen, och
4. övriga fordringar som får användas för att uppfylla kravet på likviditetsbuffert i säkerhetsmassan.

Fordringar mot kreditinstitut ska enligt förslaget inte få överstiga de andelar som anges i artikel 129.1a i tillsynsförordningen.

Kretsen av motparter som anges i definitionen av derivatavtal föreslås motsvara kretsen av motparter för fordringar mot kreditinstitut och offentliga fordringar.

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på dokumentation av derivatkontrakt.

Belåningsgrader

En hypotekskredit föreslås få ingå i säkerhetsmassan till den del krediten i förhållande till säkerheten ligger inom de belåningsgrader som följer av artikel 129.1 i tillsynsförordningen.

Värdering av säkerheter till tillgångar i säkerhetsmassan

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på värdering av säkerhetsmassan.

De mer detaljerade kraven på fortlöpande värdering av säkerheter för hypotekskrediter enligt artikel 129.3 i tillsynsförordningen är enligt regeringen en förutsättning för att leva upp till kraven om tillåtna tillgångar i säkerhetsmassan enligt direktivet. Ett emittentinstitut föreslås därför vara skyldigt att

tillämpa artikel 129.3 i tillsynsförordningen vid sin fortlöpande kontroll av marknadsvärdet för egendom som utgör säkerhet för hypotekskrediter.

Skadeförsäkring

Uppgifter om fordran på grund av försäkringsavtal om säkerheter för hypotekskrediter ska enligt förslaget i förekommande fall antecknas i registret över säkerställda obligationer.

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på att medlemsstaterna ska kräva att emittentinstitut har rutiner för att övervaka att de fysiska säkerheter som säkrar tillgångar i säkerhetsmassan har lämplig skadeförsäkring.

Dokumentationskrav

Bestämmelsen om skyldighet för ett emittentinstitut att anteckna uppgifter om fyllnadssäkerheter i registret för den säkerställda obligationen ska enligt förslaget ersättas med bestämmelser om skyldighet att registrera uppgifter om fordringar mot kreditinstitut och offentliga fordringar i säkerhetsmassan.

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på dokumentation av utlåningspolicy och transaktioner.

Matchningsregler

Krav på täckning

Värdet av säkerhetsmassan föreslås även täcka kostnader för förvaltning och avveckling av säkerställda obligationer under konkurs. Kostnaderna ska få bestämmas till ett schablonbelopp. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur schablonbeloppet för kostnaderna ska bestämmas.

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på täckning i övrigt.

Övervärde

Det nuvarande kravet på övervärde i säkerhetsmassan om minst 2 procent bör enligt regeringens bedömning kvarstå.

Konkursskydd och separation av tillgångarna i säkerhetsmassan

Säkerheter som emittentinstitutet mottagit från motparter i derivatavtal, och medel som härrör från säkerhetsmassan och derivatavtal, ska enligt förslaget antecknas i registret för säkerställda obligationer. Vidare tar man i förslaget bort den nuvarande bestämmelsen om att medel som härrör från säkerhetsmassan och derivatavtal ska hållas på ett särskilt konto.

Regeringen bedömer att det inte behövs några lagstiftningsåtgärder för att genomföra direktivets krav på att betalningsförpliktelser kopplade till den säkerställda obligationen inte ska vara föremål för automatisk tidigareläggning vid emittentinstitutets insolvens eller resolution. Inte heller bedöms direktivets

krav på att derivatavtal inte ska kunna avslutas vid emittentinstitutets konkurs eller resolution motivera några lagstiftningsåtgärder.

En särskild likviditetsbuffert

Emittentinstitutet föreslås se till att säkerhetsmassan innehåller en likviditetsbuffert som täcker emittentinstitutets högsta dagliga ackumulerade netto-likviditetsutflöde avseende en säkerställd obligation för de närmaste 180 dagarna. Likviditetsbufferten ska utgöras av

1. tillgångar på nivå 1 eller 2A enligt likviditetstäckningsförordningen, eller
2. exponeringar mot kreditinstitut som utgörs av kortfristig inlåning med en ursprunglig löptid som inte överstiger 100 dagar och som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 i tillsynsförordningen.

Om det finns särskilda skäl föreslås Finansinspektionen få godkänna att likviditetsbufferten tillfälligt får utgöras av

1. exponeringar enligt punkt 2 ovan som endast uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 3 enligt tillsynsförordningen, eller
2. tillgångar på nivå 2B enligt likviditetstäckningsförordningen.

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på ett förbud mot att vissa fordringar utan säkerhet får ingå i likviditetsbufferten.

Löptidsförlängning

Löptiden för en säkerställd obligation föreslås endast få förlängas om Finansinspektionen godkänner det. Inför ett beslut om godkännande ska Riksbanken och Riksgäldskontoret få tillfälle att lämna synpunkter.

Godkännande ska få lämnas, om

1. det är sannolikt att en förlängning kan motverka att institutet kommer på obestånd (insolvens), och
2. det av avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen framgår
 - a) att löptiden får förlängas endast efter Finansinspektionens godkännande,
 - b) förutsättningarna för godkännande enligt 1, och
 - c) den senare förfallodag som blir gällande efter en förlängning.

Ett ärende eller mål om godkännande ska enligt förslaget handläggas skyndsamt.

För en säkerställd obligation som uppfyller kraven för löptidsförlängning enligt 1 ovan, ska likviditetsbufferten enligt förslaget beräknas med utgångspunkt i obligationens kapitalbelopp enligt avtalsvillkorens senare förfallodag.

Information till investerare

Ett emittentinstitut föreslås vara skyldigt att tillhandahålla sådana uppgifter om en säkerställd obligation som behövs för att en köpare ska kunna bedöma obligationen och den risk som är förenad med att investera i den.

Om den säkerställda obligationen innehåller villkor om löptidsförlängning ska informationen särskilt innehålla uppgifter om

1. vilka omständigheter som kan utlösa en förlängning,
2. huruvida en förlängning påverkas av att emittentinstitutet försätts i konkurs eller resolution, och
3. kravet på Finansinspektionens godkännande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få meddela föreskrifter om vilken information som ska tillhandahållas för att köpare ska kunna bedöma obligationen och den risk som är förenad med att investera i den.

Möjligheten att införa krav på en särskild förvaltare i händelse av insolvens eller resolution bör enligt regeringens bedömning inte utnyttjas.

Koncerninterna strukturer med säkerställda obligationer i säkerhetsmassan samt gemensam finansiering

Direktivets regler om koncerninterna strukturer bör enligt regeringens bedömning inte genomföras i svensk rätt. Svensk rätt bedöms vidare redan uppfylla direktivets krav på gemensam finansiering.

Tillsyn och ingripanden

Tillsyn av utgivningen av säkerställda obligationer

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på tillsyn över utgivningen av säkerställda obligationer. Vidare bedömer regeringen att kraven på att offentliggöra viss information om tillsynen av utgivande av säkerställda obligationer bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.

Övervakning av säkerhetsmassan

Direktivets möjlighet att införa krav på en övervakare eller intern övervakare av säkerhetsmassan bör enligt regeringens bedömning inte utnyttjas. De befintliga bestämmelserna om en oberoende granskare bör kvarstå oförändrade.

Återkallelse av tillstånd och sanktioner mot ledningspersoner

Finansinspektionen ska enligt förslaget återkalla ett emittentinstituts tillstånd att ge ut säkerställda obligationer om institutet har fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt. Varning får meddelas i stället, om det bedöms tillräckligt.

Finansinspektionens möjlighet att ingripa mot ledningspersoner enligt rörelselagstiftningen ska enligt förslaget utökas till att även gälla om

1. kreditinstitutet har fått tillstånd att ge ut säkerställda obligationer genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
2. institutet ger ut säkerställda obligationer utan tillstånd,

3. institutet ger ut säkerställda obligationer som inte uppfyller vissa krav på utgivningen av obligationerna,
4. institutet låter bli att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sina säkerställda obligationer till köpare av obligationerna,
5. institutet vid upprepade tillfällen eller systematiskt låter bli att hålla likvida tillgångar i en likviditetsbuffert, eller
6. institutet låter bli att lämna uppgifter eller lämnar ofullständiga eller felaktiga uppgifter till Finansinspektionen om sin verksamhet med säkerställda obligationer.

Offentliggörande

Direktivets krav på att offentliggöra ingripanden bör enligt regeringens bedömning genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Rapporteringskrav

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på emittentinstitutens rapportering av vissa uppgifter till behöriga myndigheter.

Samarbete och utbyte av information

Svensk rätt bedöms redan uppfylla direktivets krav på samarbete och utbyte av information.

Avgifter

Finansinspektionen föreslås få ta ut avgifter för prövning av ansökningar, anmälningar och underrättelser enligt lagen om utgivning av säkerställda obligationer.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 8 juli 2022.

Äldre bestämmelser föreslås fortfarande gälla för en säkerställd obligation som har getts ut före ikraftträdandet. För en sådan obligation ska dock tillämpas den nya skyldigheten för emittentinstitutet att tillhandahålla viss information om sina säkerställda obligationer och, för överträdelser som sker efter ikraftträdandet, den nya lydelsen av bestämmelsen om när ett emittentinstituts tillstånd ska återkallas.

Detsamma föreslås gälla för en sådan säkerställd obligation som avses i artikel 30.2 i direktivet under förutsättning att utgivningsvolymen inte utökas efter den 8 juli 2024 och den säkerställda obligationen uppfyller kraven i leden a–d i samma artikel.

Bestämmelserna om ingripanden mot ledningspersoner och möjligheten att återkalla ett emittentinstituts tillstånd att ge ut säkerställda obligationer, i sina äldre lydelse, föreslås fortfarande gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

I fråga om säkerställda obligationer för vilka äldre bestämmelser ska gälla ska det enligt förslaget göras vissa undantag i fråga om ingripanden mot ledningspersoner.

Utskottet ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens förslag.

Utskottet övergår nu till att behandla följdmotionen som innehåller tre yrkanden om tillkännagivanden i frågor som rör lagförslaget.

Belåningsgrad, övervärde och löptidsförlängning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillkännagivanden till regeringen om att belåningsgraden för bostadsfastigheter inte bör höjas, att kravet på övervärde bör höjas och att löptidsförlängning endast ska kunna medges vid allvarliga störningar på marknaden när få andra åtgärder finns att tillgå för att skydda investerare och den finansiella stabiliteten.

Jämför reservationen (V).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4354 av Ulla Andersson m.fl. (V) anför motionärerna att de i huvudsak välkomnar förslagen i propositionen men att de i några avseende tycker att förslagen till reglering är för svaga, vilket i förlängningen riskerar att undergräva den finansiella stabiliteten. Motionärerna föreslår därför att riksdagen ska rikta tre tillkännagivanden till regeringen. När det gäller höjningen av belåningsgraden till 80 procent för bostadsfastigheter delar motionärerna inte regeringens bedömning att värdet av att använda ett och samma regelverk överväger risken för investerarna med en höjd belåningsgrad. Motionärerna anser att belåningsgraden för bostadsfastigheter bör ligga kvar på 75 procent (yrkande 1).

När det gäller övervärde föreslog den utredning som ligger till grund för lagstiftningsärendet att kravet på övervärde i säkerhetsmassan skulle höjas från 2 till 5 procent (SOU 2020:61). Utredningen framhöll att höjningen är motiverad för att öka investerarskyddet. Regeringen har i propositionen valt att inte följa utredningens förslag i denna del. Motionärerna anser att kravet på övervärde bör höjas i enlighet med utredningens förslag för att säkerställa god kvalitet i de säkerställda obligationerna (yrkande 2).

Slutligen anser motionärerna att en förlängning av en säkerställd obligations löptid endast bör få medges vid allvarliga störningar på marknaden

när få andra åtgärder finns att tillgå för att skydda investerare och den finansiella stabiliteten (yrkande 3).

Propositionen i de delar som tas upp i motionen

Belåningsgrader

Regeringen föreslår i propositionen att en hypotekskredit ska få ingå i säkerhetsmassan till den del krediten i förhållande till säkerheten ligger inom de belåningsgrader som följer av artikel 129.1 i tillsynsförordningen.

Tillåtna belåningsgrader enligt tillsynsförordningen är 80 procent av värdet av bostadsfastigheter och 60 procent av värdet av kommersiella fastigheter. I fråga om kommersiella fastigheter får dock belåningsgraden vara 70 procent av värdet under vissa förutsättningar. Belåningsgrader enligt svensk rätt är 75 procent av marknadsvärdet för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för bostadsändamål, 70 procent av marknadsvärdet för fast egendom som är avsedd för jordbruksändamål och 60 procent av marknadsvärdet för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för affärs- eller kontorsändamål. Samma belåningsgrader gäller för motsvarande utländska säkerheter.

En anpassning av svensk rätt till tillsynsförordningens belåningsgrader skulle innebära att belåningsgraden för bostadsfastigheter skulle höjas från 75 till 80 procent men – som huvudregel – kvarstå oförändrad för kommersiella fastigheter. Värdet av att använda ett och samma regelverk för å ena sidan riskvikter och kapitalkrav, gällande för köpare av säkerställda obligationer, och å andra sidan för säkerhetsmassan överväger enligt regeringen den risk för investerarna som ligger i en något höjd belåningsgrad. Regeringen anför vidare att det sammantagna investerarskyddet på den svenska marknaden för säkerställda obligationer i dag är högt ur ett internationellt perspektiv. Det finns därför enligt regeringen utrymme för att anpassa bestämmelserna om belåningsgrader i svensk rätt till tillsynsförordningens belåningsgrader utan att investerarnas förtroende för produkten försvagas. Regeringen framhåller att det inte finns något som tyder på att en anpassning av svensk rätt till tillsynsförordningens bestämmelser om belåningsgrader skulle försämra emittentinstitutens befintliga incitament att hålla nere belåningsgraderna i säkerhetsmassan.

Övervärde

Regeringen gör i propositionen bedömningen att det nuvarande kravet på övervärde i säkerhetsmassan om minst 2 procent bör kvarstå.

Tillsynsförordningen ställer, utöver direktivets krav på täckning, krav på övervärde, dvs. ett krav för att garantera att värdet av säkerhetsmassan överstiger värdet av de utgivna obligationerna. Övervärdet ska fastställas till minst 5 procent. Övervärdet får dock fastställas till minst 2 procent om beräkningen också baseras på ett formellt tillvägagångssätt där underliggande

risker för tillgångarna beaktas eller värderingen av tillgångarna är avhängig pantlånevärde.

Enligt regeringen uppfyller Sverige förutsättningarna för att fastställa övervärdet till minst 2 procent. Anledningen är att svensk rätt ställer krav på ett övervärde i säkerhetsmassan om minst 2 procent enligt både en nominell beräkningsmetod och en nuvärdesbaserad beräkningsmetod, vilken även tar hänsyn till säkerhetsmassans underliggande risker. Därmed beaktas den underliggande risken för tillgångarna i säkerhetsmassan när övervärdet beräknas. Det nuvärdesbaserade kravet kontrollerar att det finns en god balans mellan valuta-, ränte- och räntebindningsvillkor för tillgångarna i säkerhetsmassan och motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna.

Det finns enligt regeringens bedömning inget som pekar på att de nuvarande kraven i svensk rätt på 2 procents övervärde har resulterat i ett svagt investerarskydd som är i behov av förstärkning. Detta gäller även vid beaktande av att svensk rätt anpassas till tillsynsförordningens belåningsgrader, vilket innebär att något högre belåningsgrader tillåts för vissa tillgångstyper i säkerhetsmassan.

Löptidsförlängning

I propositionen föreslår regeringen att en säkerställd obligations löptid under vissa förutsättningar ska få förlängas efter godkännande av Finansinspektionen.

Direktivet innehåller regler om möjlighet att förlänga en säkerställd obligations löptid, dvs. möjlighet att skjuta fram obligationens förfallodag till en senare tidpunkt än den ordinarie förfallodagen. Medlemsstaterna är tvungna att införa en reglering av sådana förlängningsklausuler – antingen att de ska tillåtas och att det ska finnas särskilda villkor för detta eller att de inte ska vara tillåtna enligt nationell rätt.

Regeringen anser att förlängningsbara löptider ska vara möjligt enligt svensk rätt och att en ordning där en förlängning prövas av Finansinspektionen framstår som lämplig. Behovet av en förlängning bör prövas utifrån omständigheter som avser förekomsten av likviditetsbrist hos emittentinstitutet. Avgörande för om en löptidsförlängning ska medges ska enligt regeringen vara om det är sannolikt att en sådan kan motverka att emittentinstitutet kommer på obestånd.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan anser utskottet att regeringens proposition om ändrade regler för säkerställda obligationer bör bifallas av de skäl som regeringen anför. Utskottet anser därmed också att bestämmelserna om belåningsgrader, övervärde och löptidsförlängning bör ha det innehåll som regeringen föreslår. Utskottet avstyrker därför motion 2021/22:4354 yrkandena 1–3.

Reservation

Belåningsgrad, övervärde och löptidsförlängning, punkt 2 (V)

av Ali Esbati (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4354 av Ulla Andersson m.fl. (V) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Förslagen i propositionen är i huvudsak bra men i några avseenden är regleringen för svag, vilket i förlängningen riskerar att undergräva den finansiella stabiliteten.

Belåningsgraden för bostadsfastigheter bör ligga kvar på dagens 75 procent och inte höjas till 80 procent. En höjning riskerar i förlängningen att undergräva den finansiella stabiliteten. För att säkerställa god kvalitet i de säkerställda obligationerna bör kravet på övervärde i säkerhetsmassan höjas från dagens 2 procent till 5 procent. Slutligen bör medgivande till en förlängning av en säkerställd obligations löptid endast få medges vid allvarliga störningar på marknaden när få andra åtgärder finns att tillgå för att skydda investerare och den finansiella stabiliteten.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:76 Ändrade regler om säkerställda obligationer:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Följdmotionen

2021/22:4354 av Ulla Andersson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att belåningsgraden för bostadsfastigheter bör ligga kvar på 75 procent och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på övervärde i säkerhetsmassan bör höjas från 2 till 5 procent och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löptidsförlängning endast bör medges vid allvarliga störningar på marknaden då få andra åtgärder finns att tillgå för att skydda investerare och den finansiella stabiliteten och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 1 §, 3 kap. 1–4, 6–9, 10 och 11 §§, 4 kap. 1 §, 5 kap. 3 och 7 §§, 6 kap. 3 §, rubriken närmast efter rubriken till 3 kap. och rubriken närmast före 3 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 2 § ska lyda ”Skyddade benämningar”,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 2 kap. 3 § och 3 kap. 9 a, 9 b, 15 och 16 §§, och närmast före 3 kap. 1, 9 a, 15 och 16 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om *svenska bankers och kreditmarknadsföretags* rätt att ge ut säkerställda obligationer.

Denna lag innehåller bestämmelser om *kreditinstituts* rätt att ge ut säkerställda obligationer.

2 §²

I denna lag avses med *emittentinstitut*: en bank eller ett kreditmarknadsföretag som fått tillstånd enligt 2 kap. 1 § att ge ut säkerställda obligationer,

säkerställda obligationer: obligationer och andra jämförbara skuldförbindelser som är förenade med förmånsrätt i emittentinstitutets säkerhetsmassa,

bostadsfastighet: en bostadsfastighet enligt artikel 4.1.75 i tillsynsförordningen,

derivatavtal: avtal som träffats, i syfte att uppnå balans mellan finansiella villkor för tillgångar i säkerhetsmassan och motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna, mellan ett emittentinstitut och ett kreditinstitut, ett utländskt kreditinstitut inom EES eller en sådan motpart till fordringar som anges i artikel 129.1 a och b i tillsynsförordningen,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 av den 27 november 2019 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2011:459.

fillnadssäkerheter: tillgångar som enligt 3 kap. 2 § får ingå i säkerhetsmassan,

derivatavtal: avtal som träffats, i syfte att uppnå balans mellan finansiella villkor för tillgångar i säkerhetsmassan och motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna, mellan ett emittentinstitut och

1. svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet,

2. Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen eller någon av de utländska stater eller centralbanker som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1,

3. en sådan utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd, som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1,

4. ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

5. en kommun eller därmed jämförlig samfällighet i någon av de utländska stater som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1,

6. ett utländskt kreditinstitut i någon av de utländska stater som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1,

7. de internationella utvecklingsbanker som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1, eller

8. andra motparter som i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 1 kan bedömas inte vara mer riskfyllda än de som anges i 1–7 och som uppfyller övriga krav som framgår av föreskrifterna,

emittentinstitut: ett kreditinstitut som fått tillstånd enligt 2 kap. 1 § att ge ut säkerställda obligationer,

EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

säkerhetsmassa: krediter, fyllnadssäkerheter och i registret antecknade medel enligt 4 kap. 4 § i vilka obligationsinnehavarna och emittentinstitutets motparter i derivatavtal har förmånsrätt i enlighet med bestämmelserna i denna lag och förmånsrättslagen (1970:979),

bank: ett svenskt bankaktiebolag, en svensk sparbank eller en svensk medlemsbank, och

kreditmarknadsföretag: ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

kreditinstitut: ett kreditinstitut enligt 1 kap. 5 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

likviditetstäckningsförordningen: kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/61 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 när det gäller likviditetstäckningskravet för kreditinstitut,

säkerhetsmassa: tillgångar som anges i 3 kap. 1 och 2 §§ och i registret antecknade medel enligt 3 kap. 10 § andra stycket andra meningen och 4 kap. 4 § i vilka obligationsinnehavarna och emittentinstitutets motparter i derivatavtal har förmånsrätt enligt denna lag och förmånsrättslagen (1970:979),

säkerställda obligationer: obligationer och andra jämförbara skuldförbindelser som är förenade med förmånsrätt i emittentinstitutets säkerhetsmassa,

tillsynsförordningen: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, och

utländskt kreditinstitut inom EES: ett utländskt kreditinstitut enligt 1 kap. 5 § lagen om bank- och finansieringsrörelse som hör hemma inom EES.

2 kap.**1 §**

Banker och kreditmarknadsföretag får ge ut säkerställda obligationer efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd skall meddelas om

Ett kreditinstitut får ge ut säkerställda obligationer efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd ska meddelas om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet överensstämmer med denna lag,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att bedrivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

3. tidigare utgivna obligationer och andra jämförbara skuldförbindelser, som är utgivna för att finansiera krediter av det slag som får ingå i säkerhetsmassan, omvandlas till säkerställda obligationer eller hanteras på ett för borgenärerna likvärdigt sätt enligt en plan som har godkänts av Finansinspektionen, och

4. *banken eller kreditmarknadsföretaget* i en ekonomisk plan redovisar att dess finansiella situation är så stabil att övriga borgenärs intressen inte riskeras.

I den ekonomiska planen enligt första stycket 4 *skall* det ingå ett yttrande från revisorerna som styrker redovisningen.

4. *kreditinstitutet* i en ekonomisk plan redovisar att dess finansiella situation är så stabil att övriga borgenärs intressen inte riskeras.

I den ekonomiska planen enligt första stycket 4 *ska* det ingå ett yttrande från revisorerna som styrker redovisningen.

3 §

Benämningen svensk säkerställd obligation får användas endast som beteckning för en sådan skuldförbindelse som uppfyller kraven i denna lag.

En skuldförbindelse som avses i första stycket får även benämnas europeisk säkerställd obligation, europeisk säkerställd obligation (premium) och motsvarande utländska officiella beteckningar inom EES.

3 kap.**Tillåtna krediter
i säkerhetsmassan****Tillåtna tillgångar
i säkerhetsmassan**Hypotekskrediter och offentliga
fordringar1 §³

Säkerhetsmassan får bestå av

1. krediter som lämnats mot *in-teckning i fast egendom som är avsedd för bostads-, jordbruks-, kontors- eller affärsändamål, mot in-teckning i tomträtt som är avsedd för bostads-, kontors- eller affärsändamål, mot pant i bostadsrätt eller mot motsvarande utländska säkerheter* (hypotekskrediter), förutsatt att krediterna uppfyller de villkor som uppställs i 3-7 §§, och

2. krediter för vilka följande låntagare svarar eller garanterar (offentliga krediter):

a) svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet,

b) Europeiska unionen, Europeiska atomenergigemenskapen eller någon av de utländska stater eller centralbanker som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 4,

c) en sådan utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd, som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 4, och

d) andra motparter som i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 4 kan bedömas inte vara mer riskfyllda än de som anges i a-c och som uppfyller övriga krav som framgår av föreskrifterna.

Hypotekskrediter som lämnats mot *in-teckning i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt som är avsedd*

1. krediter som *har* lämnats mot *säkerhet i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter enligt artikel 129.1 d och f i tillsyns-förordningen* (hypotekskrediter), förutsatt att krediterna uppfyller de villkor som uppställs i 3-7 §§, och

2. *offentliga fordringar enligt artikel 129.1 a och b i tillsyns-förordningen.*

Hypotekskrediter som *har* lämnats mot *säkerhet i kommersiella fastigheter* får utgöra högst 10 pro-

³ Senaste lydelse 2011:459.

för kontors- eller affärsändamål får utgöra högst 10 procent av säkerhetsmassan.

cent av säkerhetsmassan. *Det gäller dock inte för hypotekskrediter som har lämnats mot säkerhet i kommersiella fastigheter som huvudsakligen används för jordbruks- eller skogsbruksändamål.*

Säkerheter i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter ska uppfylla kraven i artikel 208.2, 208.4 och 208.5 i tillsynsförordningen. Säkerheterna ska bestå av inteckning i fast egendom eller tomträtt, av pant i bostadsrätt eller av motsvarande utländska säkerheter.

Fyllnadssäkerheter i säkerhetsmassan

Fordringar mot kreditinstitut

2 §⁴

I säkerhetsmassan får ingå fyllnadssäkerheter. Dessa får bestå av följande tillgångar:

1. inneliggande kassa, checkar och postremissväxlar,

2. placeringar och fordringar för vilka svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar,

3. placeringar och fordringar för vilka en utländsk stat eller centralbank svarar, om placeringen eller fordran gäller i den utländska statens valuta och är refinansierad i samma valuta,

4. övriga placeringar och fordringar för vilka Europeiska unionen, Europeiska atomenergi-gemenskapen eller någon av de utländska stater eller centralbanker som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 svarar,

5. placeringar och fordringar för vilka en sådan utländsk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd, som framgår

I säkerhetsmassan får det även ingå fordringar mot kreditinstitut och utländska kreditinstitut inom EES (fordringar mot kreditinstitut).

⁴ Senaste lydelse 2011:459.

av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 svarar,

6. andra placeringar, fordringar, garantiförbindelser och åtaganden som i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 kan bedömas inte vara mer riskfyllda än de som anges i 1–5, och

7. placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden, för vilka säkerheten utgörs av sådana placeringar eller fordringar som anges i 1–6.

Finansinspektionen får efter ansökan besluta att även följande tillgångar får användas som fyllnads-säkerheter:

1. placeringar och fordringar för vilka ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden svarar,

2. placeringar och fordringar för vilka en kommun eller därmed jämförlig samfällighet i någon av de utländska stater som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 svarar,

3. placeringar och fordringar med en återstående löptid av högst ett år för vilka ett utländskt kreditinstitut svarar,

4. placeringar och fordringar för vilka ett utländskt kreditinstitut i någon av de utländska stater som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 svarar,

5. placeringar och fordringar för vilka någon av de internationella utvecklingsbanker som framgår av föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 svarar,

6. andra placeringar, fordringar, garantiförbindelser och åtaganden

Första stycket gäller

1. fordringar som grundas på derivatavtal och som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen,

2. fordringar som grundas på derivatavtal och som endast uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 3 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen, om Finansinspektionen godkänner det i enlighet med artikel 129.1 a c andra meningen i samma förordning,

3. andra fordringar som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen och som är tillgängliga på nivå 1 eller 2A enligt artikel 3 i likviditetstäckningsförordningen, och

4. övriga fordringar som får användas för att uppfylla kravet på likviditetsbuffert enligt 9 a §.

som i enlighet med föreskrifter meddelade med stöd av 6 kap. 3 § 5 kan bedömas inte vara mer riskfyllda än de som anges i 1–5 och som uppfyller övriga krav som framgår av föreskrifterna, och

7. placeringar, fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden, för vilka säkerheten utgörs av sådana placeringar eller fordringar som anges i 1–6.

Fyllnadssäkerheterna får utgöra högst 20 procent av säkerhetsmassan. Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta att andelen under en begränsad tid får utgöra högst 30 procent.

Fordringar mot kreditinstitut får inte överstiga de andelar som anges i artikel 129.1a i tillsynsförordningen.

3 §⁵

När en hypotekskredit lämnas, får krediten ingå i säkerhetsmassan till den del krediten i förhållande till säkerheten ligger inom

1. 75 procent av marknadsvärdet, för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för bostadsändamål,

2. 70 procent av marknadsvärdet, för fast egendom som är avsedd för jordbruksändamål, och

3. 60 procent av marknadsvärdet, för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för affärs- eller kontorsändamål.

Samma belåningsgrader gäller för motsvarande utländska säkerheter.

När en hypotekskredit lämnas får krediten ingå i säkerhetsmassan till den del krediten i förhållande till säkerheten ligger inom *de belåningsgrader som följer av artikel 129.1 d och f i tillsynsförordningen.*

4 §

I samband med att ett emittentinstitut lämnar hypotekskrediter skall marknadsvärdet enligt 3 § fastställas genom en individuell värdering. En värdering får dock grundas på generella prisnivåer om den avser

1. fast egendom som utgör bostadsfastighet i en- eller tvåfamiljshus,

I samband med att ett emittentinstitut lämnar hypotekskrediter *ska säkerhetens marknadsvärde* fastställas genom en individuell värdering. En värdering får dock grundas på generella prisnivåer om den avser

⁵ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

2. tomträtt som har upplåtits för bostadsändamål avseende en- eller tvåfamiljshus, eller

3. bostadsrätt som har upplåtits för bostadsändamål.

Med marknadsvärde avses det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skälig tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet *skall* bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

Med marknadsvärde avses det pris som skulle uppnås vid en marknadsmässig försäljning där skälig tid ges för förhandlingar. Marknadsvärdet *ska* bedömas utan hänsyn till spekulativa och tillfälliga förhållanden.

6 §

Hypotekskrediter får vara säkerställda endast med säkerheter i egendom belägen inom *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*.

Hypotekskrediter får vara säkerställda endast med säkerheter i egendom belägen inom *EES*.

7 §

Ett emittentinstitut *skall* *fort-löpande* kontrollera marknadsvärdet för egendom som utgör säkerhet för hypotekskrediter.

Ett emittentinstitut *ska* kontrollera marknadsvärdet för egendom som utgör säkerhet för hypotekskrediter *i enlighet med artikel 129.3 i tillsynsförordningen*.

Om marknadsvärdet av egendom som utgör säkerhet för hypotekskredit minskat avsevärt, får i säkerhetsmassan endast inräknas den del av *hypotekskrediten* som ligger inom

Om marknadsvärdet av egendom som utgör säkerhet för en hypotekskredit minskat avsevärt, får i säkerhetsmassan endast inräknas den del av *krediten* som *efter värdeminskningen* ligger inom *den belåningsgrad som gäller enligt 3 §*.

1. 75 procent av värdet, för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för bostadsändamål,

2. 70 procent av värdet, för fast egendom som är avsedd för jordbruksändamål, och

3. 60 procent av värdet, för fast egendom, tomträtt och bostadsrätt som är avsedd för affärs- eller kontorsändamål.

8 §⁶

Det nominella värdet av säkerhetsmassan ska vid varje tidpunkt överstiga det sammanlagda nominella värdet av de fordringar som kan göras gällande mot emittentinstitutet på grund av säkerställda obligationer med minst två procent.

Värdet av säkerhetsmassan ska även täcka kostnader för förvaltning och avveckling av säker-

⁶ Senaste lydelse 2016:504.

ställda obligationer under konkurs. Dessa kostnader får bestämmas till ett schablonbelopp.

9 §⁷

Emittentinstitutets *krediter och fyllnadssäkerheter* i säkerhetsmassan ska ges sådana villkor beträffande valuta, ränta och räntebindningsperiod att en god balans upprätthålls med motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna. Derivatavtal får användas i detta syfte.

Emittentinstitutet ska anses ha uppnått en sådan balans som avses i första stycket om nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan vid varje tidpunkt överstiger nuvärdet av skulderna avseende säkerställda obligationer med minst två procent. Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

Emittentinstitutet ska se till att betalningsflödena avseende tillgångarna i säkerhetsmassan, derivatavtal och säkerställda obligationer är sådana att institutet vid varje tillfälle kan fullgöra sina betalningsförpliktelser gentemot innehavare av säkerställda obligationer och motparter i derivatavtal.

Emittentinstitutet ska på ett särskilt konto hålla de medel som avses i tredje stycket avskilda från institutets övriga medel.

Emittentinstitutets *tillgångar* i säkerhetsmassan ska ges sådana villkor beträffande valuta, ränta och räntebindningsperiod att en god balans upprätthålls med motsvarande villkor för de säkerställda obligationerna. Derivatavtal får användas i detta syfte.

Emittentinstitutet ska anses ha uppnått en sådan balans som avses i första stycket om nuvärdet av tillgångarna i säkerhetsmassan, *med avdrag för kostnader som anges i 8 § andra stycket*, vid varje tidpunkt överstiger nuvärdet av skulderna avseende säkerställda obligationer med minst två procent. Vid beräkningen ska även nuvärdet av derivatavtal beaktas.

Likviditetsbuffert

9 a §

Emittentinstitutet ska se till att säkerhetsmassan innehåller en likviditetsbuffert som täcker institutets högsta dagliga ackumulerade nettolikviditetsutflöde avseende en säkerställd obligation för de närmast följande 180 dagarna.

Likviditetsbufferten ska utgöras av

⁷ Senaste lydelse 2016:504. Ändringen innebär bl.a. att fjärde stycket tas bort.

1. tillgångar på nivå 1 eller 2A enligt artikel 3 i likviditetstäckningsförordningen, eller

2. fordringar mot kreditinstitut som utgörs av kortfristig inlåning med en ursprunglig löptid som inte överstiger 100 dagar och som uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 1 eller 2 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen.

Om det finns särskilda skäl får Finansinspektionen godkänna att likviditetsbufferten tillfälligt får utgöras av

1. fordringar enligt andra stycket 2 som endast uppfyller kraven för kreditkvalitetssteg 3 enligt artikel 129.1 c i tillsynsförordningen, eller

2. tillgångar på nivå 2B enligt artikel 3 i likviditetstäckningsförordningen.

9 b §

För en säkerställd obligation som uppfyller kraven i 15 § andra stycket 2 behöver likviditetsbufferten täcka kapitalbeloppet endast i förhållande till avtalsvillkorens senare förfallodag.

10 §

Ett emittentinstitut *skall* föra ett register över de säkerställda obligationerna, säkerhetsmassan och, i förekommande fall, derivatavtal.

Registret *skall* vid varje tidpunkt utvisa det nominella värdet av de säkerställda obligationerna och av den säkerhetsmassa som är knuten till obligationerna. Registret *skall* också utvisa de medel som *anges i 4 kap. 4 §*.

Ett emittentinstitut *ska* föra ett register över de säkerställda obligationerna, säkerhetsmassan och, i förekommande fall, derivatavtal.

Registret *ska* vid varje tidpunkt utvisa det nominella värdet av de säkerställda obligationerna och av den säkerhetsmassa som är knuten till obligationerna. Registret *ska* också utvisa de medel som *härrör från säkerhetsmassan och derivatavtal*.

11 §

I registret *skall* det finnas uppgifter

1. för varje säkerställd obligation om obligationens nominella värde, ränta och förfallodag,

I registret *ska* det finnas uppgifter

1. för varje säkerställd obligation: om obligationens nominella värde, ränta och förfallodag,

2. för varje enskild kredit om kreditens nummer, låntagare, nominella värde, amorteringsvillkor och ränta,

3. för varje offentlig *kredit* om borgensman *när sådan finns*,

4. för varje hypotekskredit om säkerhetens värde samt när och på vilka grunder värderingen utförts,

5. för varje *fyllnadssäkerhet* om de tillgångar som omfattas, deras nominella värde samt, *i förekommande fall*, *tillgångarnas* löptid och ränta,

6. för varje derivatavtal om avtalets typ och nummer, derivatmotpart, nominellt belopp, valuta, räntesats, värdet på nettofordran eller nettoskuld samt start- och slutdag för avtalet.

2. för varje enskild kredit: om kreditens nummer, låntagare, nominella värde, amorteringsvillkor och ränta,

3. för varje offentlig *fordran i form av en kredit enligt 2*: om borgensman,

4. för varje hypotekskredit: om
a) säkerhetens värde samt när och på vilka grunder värderingen utförts, *och*

b) *fordran på grund av försäkringsavtal avseende säkerheten*,

5. för varje *fordran mot kreditinstitut, bortsett från fordran enligt derivatavtal, och för varje offentlig fordran, bortsett från krediter enligt 2*: om dess nominella värde samt löptid och ränta, *och*

6. för varje derivatavtal: om avtalets typ och nummer, derivatmotpart, nominellt belopp, valuta, räntesats, *mottagna säkerheter*, värdet på nettofordran eller nettoskuld samt start- och slutdag för avtalet.

Löptidsförlängning

15 §

Löptiden för en säkerställd obligation får förlängas endast efter Finansinspektionens godkännande. Inför ett beslut om godkännande ska Riksbanken och Riksgäldskontoret få tillfälle att lämna synpunkter.

Godkännande får lämnas, om

1. det är sannolikt att en förlängning kan motverka att emittentinstitutet kommer på obestånd, och

2. det av avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen framgår

a) att löptiden får förlängas endast efter Finansinspektionens godkännande,

b) förutsättningarna för godkännande enligt 1, och

c) den senare förfallodag som gäller efter en förlängning.

Ett ärende eller mål om godkännande ska handläggas skyndsamt.

Information om säkerställda obligationer

16 §

Ett emittentinstitut ska lämna sådana uppgifter om en säkerställd obligation som behövs för att en köpare ska kunna bedöma obligationen och den risk som är förenad med att investera i den.

Om den säkerställda obligationen innehåller avtalsvillkor som avses i 15 § andra stycket 2, ska informationen särskilt innehålla uppgifter om

1. vilka omständigheter som kan utlösa en förlängning,

2. huruvida en förlängning påverkas av att emittentinstitutet försätts i konkurs eller resolution, och

3. kravet på Finansinspektionens godkännande.

4 kap.

1 §

Förmånsrätt enligt 3 a § förmånsrättslagen (1970:979) gäller i de tillgångar som enligt 3 kap. 10 § registrerats som säkerhetsmassa.

Dessutom gäller förmånsrätt i *1. de medel som vid tidpunkten för konkursbeslutet eller utmätningen finns hos emittentinstitutet och som härrör från säkerhetsmassan eller derivatavtal, och* Dessutom gäller förmånsrätt i *medel som senare antecknas i registret enligt 4 §.*

2. de medel som senare antecknas i registret enligt 4 §.

5 kap.

3 §

Finansinspektionen *skall* återkalla ett emittentinstituts tillstånd om institutet *ska* återkalla ett emittentinstituts tillstånd om institutet

1. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har påbörjat utgivning

1. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har påbörjat utgivning av säkerställda obligationer,

ning av säkerställda obligationer,
eller

2. har förklarat sig avstå från
tillståndet.

2. har förklarat sig avstå från
tillståndet, eller

3. har fått tillståndet genom att
lämna falska uppgifter eller på
något annat otillbörligt sätt.

I det fall som avses i första
stycket 1 får i stället varning med-
delas om det är tillräckligt.

I de fall som avses i första
stycket 1 eller 3 får i stället varning
meddelas om det är tillräckligt.

7 §

Emittentinstitut *skall med årliga
avgifter* bekosta Finansinspek-
tionens verksamhet enligt denna
lag.

Emittentinstitut *ska* bekosta
Finansinspektionens tillsyn med
årliga avgifter.

*Finansinspektionen får ta ut
avgifter för prövning av ansök-
ningar, anmälningar och under-
rättelser enligt denna lag.*

6 kap.

3 §⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela
föreskrifter om

1. motparter och utländska stater
som avses i 1 kap. 2 §,

2. innehållet i de planer som
krävs enligt 2 kap. 1 § första
stycket 3 och 4,

3. fast egendom, tomträtt och
bostadsrätt som avses i 3 kap. 1 §
första stycket 1,

4. låntagare som avses i 3 kap.
1 § första stycket 2,

5. vilka utländska stater och
centralbanker som avses i 3 kap.
2 § första stycket 4, vilka utländska

kommuner och därmed jämförliga
samfälligheter som avses i 3 kap.
2 § första stycket 5, vilka utländska

stater som avses i 3 kap. 2 § andra
stycket 2 och 4, vilka internatio-

nella utvecklingsbanker som avses i
3 kap. 2 § andra stycket 5 samt om
tillgångar som avses i 3 kap. 2 §

första stycket 6 och andra stycket 6,

1. innehållet i de planer som
krävs enligt 2 kap. 1 § första
stycket 3 och 4,

2. fast egendom, tomträtt och
bostadsrätt som avses i 3 kap. 1 §
tredje stycket,

⁸ Senaste lydelse 2006:1385.

6. hur värdering av säkerheterna enligt 3 kap. 5 § *skall* utföras,

7. hur kontrollen av marknadsvärdet enligt 3 kap. 7 § *skall* utföras,

8. villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för risk-exponering och räntebetalningar enligt 3 kap. 9 §,

9. hur registret *skall* föras enligt 3 kap. 10 §,

10. den oberoende granskarens kompetens, uppgifter och rapporteringsskyldighet enligt 3 kap. 12 och 13 §§, *och*

11. sådana avgifter *för tillsyn* som avses i 5 kap. 7 §.

3. hur värdering av säkerheterna enligt 3 kap. 5 § *ska* utföras,

4. hur kontrollen av marknadsvärdet enligt 3 kap. 7 § *ska* utföras,

5. hur *schablonbeloppet för kostnader för förvaltning och avveckling av säkerställda obligationer enligt 3 kap. 8 § andra stycket ska bestämmas*,

6. villkor för derivatavtal samt beräkning av och villkor för risk-exponering och räntebetalningar enligt 3 kap. 9 §,

7. hur registret *ska* föras enligt 3 kap. 10 §,

8. den oberoende granskarens kompetens, uppgifter och rapporteringsskyldighet enligt 3 kap. 12 och 13 §§,

9. *vilken information ett emittentinstitut ska tillhandahålla enligt 3 kap. 16 § första stycket, och*

10. sådana avgifter som avses i 5 kap. 7 §.

1. Denna lag träder i kraft den 8 juli 2022.

2. Bestämmelsen i 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för en säkerställd obligation som har getts ut före ikraftträdandet. För en sådan obligation tillämpas dock den nya 3 kap. 16 § första stycket och, för överträdelse som sker efter ikraftträdandet, 5 kap. 3 § i dess nya lydelse.

4. Äldre bestämmelser gäller också för en sådan säkerställd obligation som avses i artikel 30.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 av den 27 november 2019 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU, i den ursprungliga lydelsen, under förutsättning att utgivningsvolymen inte utökas efter den 8 juli 2024 och den säkerställda obligationen uppfyller kraven i leden a–d i samma artikel. För en sådan obligation tillämpas dock den nya 3 kap. 16 § första stycket och, för överträdelse som sker efter ikraftträdandet, 5 kap. 3 § i dess nya lydelse.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 1 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

1 a §¹

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om kreditinstitutet

1. har fått tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. i strid med 14 kap. 4 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där,

3. i strid med 14 kap. 4 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i institutet samt storleken på innehaven,

4. inte uppfyller kraven i 6 kap. 1–3 c, 4, 4 a, 4 c eller 5 § eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 5,

5. låter *blir* att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 i tillsynsförordningen, i strid med artikel 430.1 i den förordningen,

5. låter *bli* att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 i tillsynsförordningen, i strid med artikel 430.1 i den förordningen,

6. låter bli att rapportera eller lämnar ofullständig eller felaktig information till Finansinspektionen när det gäller data som avses i artikel 430a i tillsynsförordningen,

7. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om en stor exponering i strid med artikel 394.1 i tillsynsförordningen,

8. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om likviditet i strid med artikel 415.1 och 415.2 i tillsynsförordningen,

9. låter *blir* att lämna uppgifter till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 och 430.2 i tillsynsförordningen,

9. låter *bli* att lämna uppgifter till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 och 430.2 i tillsynsförordningen,

10. vid upprepade tillfällen eller systematiskt låter bli att hålla likvida tillgångar i strid med artikel 412 i tillsynsförordningen,

¹ Senaste lydelse 2021:470.

11. utsätter sig för en exponering som överskrider gränserna enligt artikel 395 i tillsynsförordningen,
12. är exponerat för kreditrisken i en värdepapperiseringsposition utan att uppfylla villkoren i artikel 405 i tillsynsförordningen,
13. låter bli att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information i strid med någon av artiklarna 431.1–431.3 och 451.1 i tillsynsförordningen,
14. gör betalningar till innehavare av instrument som ingår i institutets kapitalbas i strid med 8 kap. 3 och 4 §§ lagen (2014:966) om kapitalbuffertar eller artikel 28, 51 eller 63 i tillsynsförordningen, när dessa artiklar förbjuder sådana betalningar till innehavare av instrument som ingår i kapitalbasen,
15. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen,
16. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006,
17. har tillåtit en styrelseledamot, verkställande direktören eller ersättare för någon av dem att åta sig ett sådant uppdrag i institutet eller kvarstå i institutet trots att kraven i 3 kap. 2 § första stycket 4 eller 5, 10 kap. 8 a–8 c §§, 12 kap. 6 a–6 c §§ eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 3 inte är uppfyllda,
17. har tillåtit en styrelseledamot, verkställande direktören eller ersättare för någon av dem att åta sig ett sådant uppdrag i institutet eller kvarstå i institutet trots att kraven i 3 kap. 2 § första stycket 4 eller 5, 10 kap. 8 a–8 c §§ eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 3 inte är uppfyllda,
18. i strid med 6 a kap. 1 eller 2 § låter bli att upprätta eller lämna in en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan,
19. i strid med 6 b kap. 11 § låter bli att anmäla att koncerninternt finansiellt stöd ska lämnas,
20. i strid med 13 kap. 4 a och 5 a §§ låter bli att underrätta Finansinspektionen om institutet fallerar eller sannolikt kommer att falla,
21. inte uppfyller kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder enligt 4 kap. lagen (2015:1016) om resolution eller i strid med 28 kap. 1 § samma lag låter bli att lämna begärda upplysningar till Riksgäldskontoret, eller
21. inte uppfyller kravet på kapitalbas och kvalificerade skulder enligt 4 kap. lagen (2015:1016) om resolution eller i strid med 28 kap. 1 § samma lag låter bli att lämna begärda upplysningar till Riksgäldskontoret,
22. är ett moderföretag enligt artikel 4.1.15 i tillsynsförordningen och inte uppfyller kraven i del tre, fyra, sex eller sju i den förordningen eller 2 kap. 1 eller 2 §
22. är ett moderföretag enligt artikel 4.1.15 i tillsynsförordningen och inte uppfyller kraven i del tre, fyra, sex eller sju i den förordningen eller 2 kap. 1 eller 2 § lagen

lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag på grupp- eller undergruppsnivå.

(2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag på grupp- eller undergruppsnivå,

23. omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och

a) har fått tillstånd att ge ut säkerställda obligationer genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

b) driver verksamhet med säkerställda obligationer utan tillstånd,

c) ger ut säkerställda obligationer som inte uppfyller 3 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11 eller 15 § eller 16 § andra stycket lagen om utgivning av säkerställda obligationer,

d) låter bli att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information i strid med 3 kap. 16 § första stycket lagen om utgivning av säkerställda obligationer, eller

e) vid upprepade tillfällen eller systematiskt låter bli att hålla likvida tillgångar i en sådan likviditetsbuffert som avses i 3 kap. 9 a § lagen om utgivning av säkerställda obligationer, eller

24. låter bli att lämna uppgifter om sin verksamhet med säkerställda obligationer till Finansinspektionen eller lämnar ofullständiga eller felaktiga uppgifter i strid med 13 kap. 3 §.

Om en sådan person som anges i första stycket omfattas av tillstånds- eller underrättelseskyldighet enligt 14 kap. 1 eller 3 § för förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i institutet, ska första stycket 2 och 3 inte gälla för den personen i fråga om dessa aktier eller andelar.

Ett ingripande enligt första stycket får ske endast om institutets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre år och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett kreditinstitut, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

-
1. Denna lag träder i kraft den 8 juli 2022.
 2. Bestämmelsen i 15 kap. 1 a § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.
 3. Bestämmelserna i 15 kap. 1 a § första stycket 23 b, c och e gäller inte i fråga om säkerställda obligationer som avses i punkt 3 eller 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (2022:000) om ändring i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.